

OBSAH

FYZIKA

Úvod (Antonín Kříž)	7
---------------------	---

KNIHA PRVNÍ *Principy přírody*

1. Obecná metoda vědy o přírodě. Její první předmět: principy	19
2. Kritika učení Aristotelových předchůdců o počtu principů	20
3. Pokračování v kritice předchůdců, zejména eleatů	24
4. Kritika učení Anaximandrova, Empedokleova a Anaxagorova	27
5. Protivy jako principy. Výklad a kritika mínění předchůdců	30
6. Počet principů	33
7. Teorie vzniku. Protivy a látka-subjekt	35
8. Řešení aporií vyskytujících se u dřívějších myslitelů	39
9. Látka. Kritika názoru Platónova. Teorie Aristotelova	41

OBSAH

KNIHA DRUHÁ *Principy přírodních věd*

1. Definice přírody a rozlišení přírodních věcí 44
2. Předmět fyziky a hledisko, z něhož fyzika zkoumá přírodní věci 47
3. Příčiny, jejich druhy a způsoby 50
4. Náhoda a samočinnost 53
5. Teorie Aristotelova 55
6. Samočinnost a náhoda. Rozdíl mezi nimi a jejich místo mezi příčinami 58
7. Přírodovědecké poznání čtyř příčin 60
8. Kauzální a teleologické zkoumání přírody. Kritika mechanistické teorie 62
9. Nutnost v přírodě 66

KNIHA TŘETÍ *Úvaha o pohybu*

1. Definice pohybu 68
2. Nedostačující definice dřívějších myslitelů. Přesné stanovení definice pohybu 71
3. Pohyb jest uskutečňování pohybujícím činitelem v pohybovaném 72
4. Neomezeno. Mínění dřívějších myslitelů. Obtíže vyskytující se při otázce o jsočnosti neomezena 75

OBSAH

5. Není neomezeno ve skutečnosti	78
6. Jsoucnost a pojem neomezena	84
7. Vysvětlení některých zvláštností neomezena	88
8. Vyvrácení mínění o existenci neomezena	90

KNIHA ČTVRTÁ

Zkoumání o místě

1. Plán a důležitost zkoumání	91
2. Pokračování v dialektickém výkladu. Místo není ani tvar, ani látka	94
3. Další pokračování v dialektickém výkladu	96
4. Zkoumání o podstatě a definici místa	99
5. Místní pohyb. Řešení obtíží	103
6. Otázka o prázdnu. Dialektická úvaha	105
7. Dialektická zkouška. Kritika přívrženců prázdna	107
8. Neexistuje žádné prázdno uvnitř světa mezi tělesy, prázdno odloučené	109
9. Prázdno není ani uvnitř těles	115
10. Kritická studie o otázce času	118
11. Ukončení kritické studie. Definice času	120
12. Důsledek definice. Existence v čase	125

OBSAH

13. Výraz „nyní“ – přítomný okamžik – a jeho existence 129

14. Řešení aporií. Každý pohyb a každá změna je v čase 131

KNIHA PÁTÁ

Pohyb z hlediska druhů, jednoty a mnohosti

1. Druhy pohybu 136

2. Pokračování v pojednání o druzích pohybu 140

3. Vysvětlení některých výrazů, potřebných k určení jednotného pohybu 144

4. Jednotnost pohybu 146

5. Které pohyby a které stavy klidu jsou kontrární 151

6. Pokračování ve výkladu o kontrárních pohybech a o klidu jako protivě pohybu 153

KNIHA ŠESTÁ

Kvantitativní části pohybu

1. Spojitost a dělitelnost pohybu 158

2. Čas jest spojitý. Vyvrácení námitek Zénónových 161

3. V nedělitelném přítomném okamžiku se nic nepohybuje 165

4. Nic z toho, co je samo dělitelné, se nepohybuje 167

5. Vznik a zánik se děje v nedělitelné okamžitosti. Každému pohybování předchází uvedení v pohyb 170

OBSAH

6. Pokračování výkladu, že každému pohybování předchází uvedení do pohybu	174
7. V neomezeném čase nemůže být pohyb omezený a v omezeném čase pohyb neomezený	177
8. Vysvětlení pojmů „býti v klidu“ a „zastaviti se“	179
9. Vyvrácení Zénónových klamných úsudků o pohybu	182
10. Vyvrácení názoru, že nedílné se může fyzikálně pohybovat, a názoru, že je neomezený pohyb a věci jsou ve věčném toku	185

KNIHA SEDMÁ *O příčině pohybu*

1. Všechno, co se pohybuje, je pohybováno něčím	189
2. Poměr mezi pohybovaným a prvním pohybujícím. O změně kvalitativní a kvantitativní	192
3. Pokračování ve výkladu o kvalitativní změně a o poměru k tvaru a duševním stavům	196
4. Výklad o tom, že pohyb jest srovnatelný	200
5. Výklad o tom, jak pohyb je srovnatelný	205

KNIHA OSMÁ *Empirický pohyb vyžaduje prvního věčného pohybu a věčného nepohnutého hybatele*

1. Pohyb byl vždy a bude. Nesprávný názor Empedokleův a Anaxagorův	207
--	-----

OBSAH

2. Řešení některých námitek	212
3. Důkaz existence prvního nepohnutého hybatele	214
4. Důkaz, že všechno, co se pohybuje, jest pohybováno něčím	218
5. Přesnější určení toho, že všechno pohybované vyžaduje prvního nepohnutého hybatele	223
6. Důkaz existence toho, co první pohybuje a jest nepohnuté	231
7. Místní pohyb je první. Každý pohyb a změna se děje mezi určitými protiklady	235
8. Spojitý a věčný jest pouze jeden druh místního pohybu, totiž pohyb v kruhu	240
9. Pohyb v kruhu musí být ze všech pohybů první	248
10. Vlastnost prvního hybatele	251
Poznámky (Antonín Kříž)	256

PŘÍLOHY

Textus alter	387
O částech živočichů (639a 1 – 642b 4)	396

OBSAH

DODATKY

Synoptický přehled	409
Analogie a příklady ve <i>Fyzice</i>	424
Zákony matematické dynamiky u Aristotela	436
Bibliografie	438
Přehled bibliografie	461

REJSTŘÍKY

Jmenný rejstřík	465
Řecké termíny	467
Česko-řecký slovníček	475
Konkordance	480
Textové změny	482
Zkratky	493
Ediční poznámka	494
Obsah	497